

af **Bent K. Christensen** - Driftsøkonom

Morgendagens selleribøf

Om få år kan komælk og grisefars være historiske begreber som fastnettelefon og hestetrukket. Hvordan vil det påvirke din virksomhed, hvis mælken eller flæsketegen om 15 år aldrig har sagt muh eller øf? Det kan være den virkelighed, du som fødevareproducent, kigger ind i.

Aktuelt i den store verden

Den amerikanske forbruger kan i dag købe en cheeseburger, som er lavet af planteprodukter og med en naturtro efterligning af bøffens kødsaft. Det er den moderne udgave af selleribøffen, hvor husmoren på dygtigste vis, kopierer det ægte kødprodukt. Udenfor de kinesiske storbyer bliver der produceret salat i reolsystemer med LED-lys under kontrolleret miljø i lukkede haller. Her regner man ikke produktionsarealet i hektar, men i m³. Syntetiske mælkeproteiner i en mælkelignende form er tæt på at komme på markedet.

I markedsføringen opfylder produkterne fra den slags designer-farme mange af forbrugernes krav:

- GMO-frit
- Uden brug af planteværnsmidler
- Med reduceret vandforbrug
- Lang holdbarhed
- Dyrevelfærd – ingen problemer her

”Laboratorie-kød” begynder at være et forhistorisk begreb. ”Kød-bryggeriet” kan være fremtidens betegnelse, da mange processer bygger på en gæring af sukkerforbindelser – lidt á la ølbrygning.

I min virksomhed

Hvis produkterne på vores eksportmarkeder i Asien og Afrika, står overfor sådan en forandring, skal det måske få en afsmittende effekt på mine økonomiske beslutninger:

- Skal jeg bygge min næste stald med en billigere konstruktion og kortere levetid?
- Hvordan udvikler jordprisen sig, hvis jeg fremover kan lave etage-dyrkning i lagerhaller?
- Hvad er det, vi skal leve af i Vækst-Danmark?

Cookies - den nye klejne

Investorerne i fødevare-bryggerier er virksomheder som Google og Amazone. Ud over kapital har de adgang til en masse af data. Data, der bliver brugt til at justere produktionen, så varen lever op til forbrugernes krav.

Fordi det er teknologidrevne virksomheder, ligger der en forventning om, at den nuværende høje pris på ”designer-mad” vil falde hurtigt. Det svarer til udviklingen på mobiltelefoner, hvor prisen på en model bliver halveret i løbet af ca. 18 måneder.

”Disruption” - det er et moderne udtryk for sådan en mulig forandring af dansk landbrug.